

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΥΠΟΥ
ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΑΣ
«Φτώχεια και Εργασία»

ΩΡΑ ΕΝΑΡΞΗΣ: 12.00

ΩΡΑ ΛΗΞΗΣ: 13.20

ΣΑΛΟΥΦΑΚΟΥ: Να ευχαριστήσω όλους που ανταποκρίθηκαν και ιδιαίτερα τους δημοσιογράφους στο κάλεσμα του Εργατικού Κέντρου Αθήνας, του Νομαρχιακού ΚΕΚ και της Εταιρίας Διάστασης στην παρουσίαση που θα κάνουμε για την από κοινού πρωτοβουλία μας για την Φτώχεια στην Εργασία.

Δεξιά μου βρίσκεται ο κ. Παπαθεοδώρου Χρήστος, είναι αναπληρωτής καθηγητής των οικονομικών της κοινωνικής πολιτικής του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης κι αν θέλετε η δική του παρουσία στο πρόγραμμα εγγυάται τουλάχιστον και την ευαισθησία, αλλά και την γνώση την επιστημονική τόσο για τις προτάσεις μας όσο και για το πόσο καλύτερα μπορούμε να έχουμε αποτέλεσμα, ώστε να μην είναι μία πρωτοβουλία με ημερομηνία λήξης την ημερομηνία που τελειώνει το πρόγραμμα, αλλά να είναι αυτό που θα μείνει σαν εργαλείο στα χέρια των εργαζομένων για να μπορέσουν να το χρησιμοποιήσουν και στο αύριο.

Αριστερά μου είναι ο κ. Καστρινάκης Γιώργος, είναι ο Πρόεδρος του Νομαρχιακού ΚΕΚ, νομαρχιακός σύμβουλος, λέω την παλιά ιδιότητα πλέον περιφερειακός σύμβουλος στο ΚΕΚ Νομαρχίας από 1.1. περνάει στην περιφέρεια. Η σύνδεση με την τοπική αυτοδιοίκηση τουλάχιστον για την περιφέρεια της Αθήνας για

εμάς είναι πάρα πολύ σημαντικό ώστε να μπορέσουμε να έχουμε πραγματικά αποτέλεσμα.

Και ο κύριος δίπλα στον κ. Καστρινάκη είναι ο Παπαδημητρίου ο Γιάννης είναι ο διευθυντής της Διάστασης που ουσιαστικά θα μας δώσει όλη την τεχνογνωσία, αλλά και θα κάνει και της επιμέρους πρωτοβουλίας διασύνδεσης που χρειάζεται για να είναι αποτελεσματικό το πρόγραμμα.

Επιτρέψτε μου ως Πρόεδρος του Εργατικού Κέντρου Αθήνας να κάνω μία εισήγηση σε σχέση με το πώς εμείς βλέπουμε αυτό το πρόγραμμα και γιατί συμμετάσχουμε.

Αυτό που τα τελευταία τρία χρόνια με ένταση τον τελευταίο χρόνο βιώνουμε στα Συνδικάτα είναι η φτώχεια να μην αφορά πλέον μόνο τους άνεργους και τους συνταξιούχους σε μεγάλο τους ποσοστό, αλλά και τους εν ενεργεία εργαζόμενους.

Θεωρώντας ως Εργατικό Κέντρο Αθήνας ότι εκφράζουμε και τις τρεις συνιστώσες του προβλήματος, δηλαδή, τους εν ενεργεία εργαζόμενους στο λεκανοπέδιο, στο μεγαλύτερο τμήμα του λεκανοπεδίου, τους άνεργους μια και αποτελούν κομμάτι μας και τους συνταξιούχους, που άλλωστε εκφράζονται και στη δομή του Συνδικαλιστικού Κινήματος έχοντας βέβαια το πρόβλημα της άμεσης εκλογής και έκφρασης των ανέργων στους χώρους μας, άλλο ένα εσωτερικό μας πρόβλημα που θα δούμε πως θα μπορέσουμε να το λύσουμε. Θεωρούσαμε ως υποχρεωτικό για εμάς όταν μας δόθηκε η ευκαιρία να ασχοληθούμε με το ζήτημα της φτώχειας.

Τα προηγούμενα χρόνια θα ακουγόταν λίγο παράταιρο να μιλάμε για φτώχεια στην εργασία. Ο κάθε εργαζόμενος υποτίθεται ότι δουλεύοντας έχει το εισόδημα για τα αναγκαία αγαθά, ώστε να έχει μία αξιοπρεπή διαβίωση. Αυτό όμως που σήμερα βιώνουμε με βάση τα στοιχεία που έχουμε είναι ότι λόγω της μεγάλης αύξησης της ανεργίας που παίρνει διαστάσεις επιφάνεια, να σημειώσω ότι σε σχέση με την διαστρωμάτωση των ανέργων από τους 160 χιλιάδες άνεργους που βγήκαν τον τελευταίο χρόνο, παρουσιάζεται το εξής φαινόμενο, ένα 30% να αφορά τους νέους στην εργασία. Δηλαδή, συναδέλφους μας από 22 μέχρι 35 ετών και ένα πολύ μεγάλο κομμάτι, περίπου 45% να αφορά τους εργαζόμενους πάνω από τα σαράντα, με αποτέλεσμα ουσιαστικά η

ανεργία σε αυτούς να σημαίνει την μακροχρόνια ανεργία τους και άρα μεγάλη υποβάθμιση της ζωής τους.

Το δεύτερο πρόβλημα που συναντάμε καθημερινά στους χώρους μας είναι η αύξηση της ελαστικής μορφής εργασίας, είτε αυτό είναι 4ωρήτες, είτε είναι διαλείπουσα εργασία, με αποτέλεσμα πολλοί εργαζόμενοι, κυρίως στους νέους εργαζόμενους να πω ότι στις νέες θέσεις εργασίας ο ένας στους δυο εντάσσεται με μορφή εργασίας τέτοιου τύπου. Δηλαδή είτε με 4ωρο, είτε με διαλείπουσα εργασία, παίρνοντας εισόδημα πολύ κάτω από αυτό που είναι αρκετό για τα απλά αναγκαία για τη διαβίωση αγαθά. Και οι εργαζόμενοι οι υπόλοιποι ειδικά τον τελευταίο οκτάμηνο να δέχονται μία φοβερή επίθεση στο εισόδημά τους είτε άμεση, με μείωση του εισοδήματος, με μείωση των μισθών είτε έμμεση μέσω της αύξησης, τόσο της φορολογίας και της άμεσης και της έμμεσης φορολόγησης, όσο και της χρήσης των κοινωνικών αγαθών. Από τα στοιχεία που έχουμε στο Εργατικό Κέντρο Αθήνας μέχρι σήμερα και που όλοι γνωρίζετε γιατί ήδη έχουν δημοσιοποιηθεί, είναι ότι τουλάχιστον για έναν από τους επτά εργαζόμενους που είχαν επιλέξει να δανειοδοτηθούν για να αποκτήσουν στέγη, έχουν φτάσει στο όριο του να χάνουν το σπίτι τους.

Οι τρεις στους επτά είναι σε πολύ δύσκολη θέση ακόμα και να πληρώσουν τους δόσεις για το σπίτι τους. Δεν είναι στο όριο του να κινδυνεύουν να το χάσουν, αλλά είναι πραγματικά ένας εφιάλτης πάνω από το κεφάλι τους.

Επίσης τα περισσότερα, το ένα στα δυο ελληνικά νοικοκυριά και άρα κατά κύριο λόγο των εργαζομένων είναι υπερδανεισμένα με τα καταναλωτικά δάνεια. Θέλουμε σε αυτό να επισημάνουμε ότι ο τρόπος λειτουργίας των ελληνικών τραπεζών έχει ως αποτέλεσμα την ακόμα μεγαλύτερη συμπίεση των εισοδημάτων μας.

Ένας κορμός από τις προτάσεις μας θα είναι και σε αυτή την κατεύθυνση. Οι συνάδελφοί μας που ζούνε στα όρια της φτώχειας, που αύριο μπορεί να είναι ο καθένας από εμάς στη θέση τους ή κάτω από τα όρια της φτώχειας πρέπει τουλάχιστον να έχουν τα βασικά αγαθά.

Τα βασικά αγαθά δεν είναι άλλα από τη στέγη, την τροφή, την υγεία, την εκπαίδευση για τα παιδιά τους. Σε αυτά εμάς

θεωρούμε ότι μέσα από αυτή την συνεργασία μπορούμε να κάνουμε τα εξής, χωρίς να πιστεύουμε ότι θα λύσουμε το πρόβλημα και χωρίς να θεωρούμε ότι αυτό είναι κύρια αρμοδιότητά μας. Εξακολουθούν στα Συνδικάτα να έχουμε την άποψη ότι λύση στο πρόβλημα είναι εργασία για όλους, με μόνιμη και σταθερή για όλους, με αξιοπρεπή εισόδημα για αξιοπρεπή διαβίωση.

Όμως δεν μπορούμε να κλείνουμε το μάτι στο πρόβλημα και για αυτό προσπαθούμε να κάνουμε και ενδιάμεσα αυτή την κίνηση. Στην προσπάθειά μας αυτή θέλουμε να κάνουμε το εξής. Έχουμε αναγνωρίσει και από το Γραφείο Ενημέρωσης που έχουμε ήδη στο Εργατικό Κέντρο, αλλά και από τις ενοχλήσεις που γίνονται προς την Νομαρχία, συγνώμη Γιώργο που αναφέρομαι κι εγώ σε αυτό, ότι μία σειρά συνάδελφοί μας που βρίσκονται σε αυτή τη θέση, δεν ξέρουν από πού να πιαστούν. Δεν ξέρουν τι δομές υπάρχουν, δεν ξέρουν πώς να διεκδικήσουν το δικαίωμά τους, δεν ξέρουν που να απευθυνθούν.

Επίσης, όταν απευθύνονται στην δημόσια διοίκηση αντιμετωπίζουν μία αγκυλωμένη προσέγγιση υποτιμητική λες και αφορά κάποιον άλλον και όχι το διπλανό μας και τον εαυτό μας αύριο, με συνέπεια ουσιαστικά να οδηγούνται στο περιθώριο της κοινωνίας. Εμείς θέλουμε μέσα από αυτή την διαδικασία να φτιάξουμε ένα μπούσουλα στο τι δικαιούνται, που μπορούν να το πάρουν, πως μπορούν να απευθυνθούν σε αυτό.

Ένας δεύτερος στόχος μας είναι πως θα ενεργοποιήσουμε άλλους φορείς, να παρέχουν προς αυτούς τους εργαζόμενους που είναι κάτω από τα όρια της φτώχειας και στους άνεργους και στους συνταξιούχους τα απαιτούμενα. Μέσα σε αυτή μας την διαδικασία εντάσσεται όχι γιατί αφορά ανεργία για εργαζόμενους εάν κλείσουν και η πρότασή μας και η απαίτησή μας να ενισχυθούν οι δομές κοινωνικής πρόνοιας. Είτε αυτό είναι το Βοήθεια στο Σπίτι που αφορά τους γέροντές μας είτε αυτό είναι τα Κέντρα Πρόληψης που ξέρετε, ειδικά οι συνάδελφοι δημοσιογράφοι ότι έχουν μπει στον στόχο τώρα, όχι μόνο γιατί αφορά 270 εργαζόμενους στα Κέντρα Πρόληψης, αλλά γιατί ουσιαστικά είναι τα Κέντρα που ειδικά στο περιθώριο της Αττικής, όχι στο κέντρο της Αθήνας αλλά στους γύρω Δήμους, αλλά και στην υπόλοιπη

Ελλάδα παίρνουν το μεγάλο κομμάτι της ψυχολογικής στήριξης των ανθρώπων αυτών, των συναδέλφων μας αυτών για να μην βρεθούν στο περιθώριο της κοινωνίας. Είτε είναι άλλες μορφές συνεργατικότητας.

Βέβαια θέλουμε να αποκτήσουμε το know how και αυτό είναι ιδιαίτερα τιμητικό, το ξαναλέω, που ο κ. Παπαθεοδώρου με τις γνώσεις του θα μας δώσει και παραπάνω εναύσματα και παραπάνω ίσως επιχειρήματα αλλά και κυρίαρχα παραπάνω ιδέες για το τι μπορούμε να διεκδικήσουμε και θέλουμε να ενώσουμε σε ένα δίκτυο αλληλοενημέρωσης και αλληλοβοήθειας ταυτόχρονα και αλληλοπληροφόρησης γιατί ξέρετε ότι πάρα πολλά πράγματα γίνονται παράλληλα, χωρίς να ξέρει ο διπλάνος τι κάνει ο άλλος.

Για εμάς είναι πολύ σημαντικό να κινητοποιηθούν ταυτόχρονα δημόσια διοίκηση, κοινωνικές οργανώσεις, τοπική και περιφερειακή αυτοδιοίκηση. Τα ζητήματα των πολιτών δεν είναι για εμάς μόνο τα δέντρα και οι δρόμοι σε ένα Δήμο. Ένας Δήμος πρέπει να ασχοληθεί με την ανεργία στο Δήμο του, με το πώς ζούνε οι κάτοικοί του, με το τι κοινωνική βοήθεια έχουν από το ιατρείο στο Δήμο, από την βοήθεια στους άστεγους, από το πώς μπορούμε να αντιμετωπίσουμε τα προβλήματα Ελλήνων και οικονομικών μεταναστών.

Σε αυτή την κατεύθυνση η συνεργασία με τη Νομαρχία όταν ξεκίνησε το έργο και με την περιφέρεια αύριο που την θεωρώ δεδομένη και το Δίκτυο Δήμων που αφορούν τον χώρο του Εργατικού Κέντρου Αθήνας θεωρείται ως μοχλός αν θέλετε για να μπορέσουμε να πετύχουμε το ελάχιστο. Ακόμα κι αν καταφέρουμε κάποιους από τους συναδέλφους μας να τους βγάλουμε από τα όρια που βρίσκονται σήμερα, της απόγνωσης και να μπορέσουμε να τους δώσουμε λύσεις στην καθημερινότητά τους και μαζί με εμάς να αγωνιστούν κι αυτοί για την πλήρη εργασία για όλους που θα είναι η οριστική λύση, για εμάς θα είναι κάτι πάρα πολύ σημαντικό.

Δεν θέλω να σας κουράσω άλλο. Σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

Να μιλήσει ο κ. Παπαθεοδώρου. Θα μας επιτρέψετε εμάς να κατέβουμε για να δείτε την παρουσίαση και να ξανά ανεβούμε για να συνεχίσουμε μετά.

ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ: Εγώ εκπροσωπώ την Επιστημονική Εταιρία Κοινωνικής Πολιτικής. Η Επιστημονική Εταιρία Κοινωνικής Πολιτικής είναι ένα μη κερδοσκοπικό Σωματείο που συμμετέχουν άτομα που εργάζονται ερευνητικά ή στον ακαδημαϊκό χώρο πάνω σε θέματα της κοινωνικής πολιτικής, της φτώχειας, της ανισότητας και η συνεργασία μας αυτή είναι με σκοπό η Επιστημονική Εταιρία Κοινωνικής Πολιτικής να συμβάλει με το επιστημονικό της δυναμικό σε αυτή την προσπάθεια, την όντως αξιόλογη προσπάθεια.

Στην συγκεκριμένη ομιλία απλώς θα προσπαθήσω να εστιάσω σε μερικά θέματα που αφορά τους εργαζόμενους φτωχούς, όσο κι αν αυτό ακούγεται αντιφατικό.

Ποιος θα είναι ο σκοπός της παρουσίασης αυτής; Θέλουμε να επισημάνουμε μερικά πράγματα. Πρώτο και βασικό ότι ένα μεγάλο ποσοστό των εργαζομένων ζει σε συνθήκες φτώχειας και αποστέρησης. Ότι η εύρεση εργασίας δεν προστατεύει πάντα την από την φτώχεια. Η προώθηση των σύγχρονων μορφών ευέλικτης απασχόλησης, η οποία ενισχύεται από την ρητορία των υπεύθυνων χάραξης πολιτικής σε εθνικό και υπερεθνικό επίπεδο, ενδεχομένως να επιδεινώσει τον κίνδυνο φτώχειας που αντιμετωπίζουν οι εργαζόμενοι.

Σκεφτείτε λιγάκι απλά, τι κάνουμε ότι κόβουμε μια θέση ενός χαμηλά αμειβόμενου εργαζόμενου σε δυο ευέλικτες θέσεις εργασίας, σε δυο *part time*. Ένα άτομο μπορεί να είναι οριακά πάνω από το όριο φτώχειας, ξαφνικά έχουμε δυο άτομα κάτω από τα όρια φτώχειας.

Δεν είναι σενάριο επιστημονικής φαντασίας, έχει συμβεί σε πάρα πολλές χώρες. Στις Ηνωμένες Πολιτείες έχει συμβεί αυτό το πράγμα. Έχουν κατορθώσει να μειώνεται η ανεργία και να αυξάνεται η φτώχεια. Και το άλλο και πιο σημαντικό είναι η οικονομική κρίση την οποία ζούμε τώρα η οποία έχει δυο διαστάσεις. Από τη μία μεριά έχει επιδείνωση των εργασιακών σχέσεων και προώθηση ακόμα πιο ευέλικτων μορφών και επισφαλών

απασχόλησης και από την άλλη μεριά είναι αποδυνάμωση των θεσμών κοινωνικής προστασίας, που οι θεσμοί κοινωνικής προστασίας είναι το δίκτυ ασφαλείας η οποία μπορεί να προστατεύσει κάποια άτομα, τον πληθυσμό, την κοινωνία από την φτώχεια.

Θα παρουσιάσω κάποια βασικά στοιχεία. Πριν μιλήσουμε για την φτώχεια των εργαζομένων να πούμε τι ορίζουμε ως φτώχεια. Όπως ορίζουμε πολλές φορές τι είναι έρωτας, αγάπη και τα λοιπά. Δηλαδή πολλοί την χρησιμοποιούν στον καθημερινό μας λόγο αλλά πολύ δύσκολα μπορούμε να συμφωνήσουμε σε έναν κοινό ορισμό. Πράγματι στην βιβλιογραφία υπάρχουν πάρα πολλοί ορισμοί της φτώχειας, οι οποίοι κατατάσσονται συνήθως σε κατηγορίες όπως απόλυτη, υποκειμενική, αντικειμενική και τα λοιπά.

Όλοι αυτοί οι ορισμοί ξεκινούν από κάποια θεωρία, έχουν κάποια θεωρητική αφετηρία και ενδεχομένως να μας οδηγήσουν σε διαφορετικά συμπεράσματα.

Συνήθως στις αναπτυγμένες χώρες χρησιμοποιούμε έναν ορισμό σχετικής φτώχειας, όπως σχετική φτώχεια ορίζουμε το επίπεδο εκείνο διαβίωσης, το οποίο θεωρείται αποδεκτό από την κοινωνία, ή το επίπεδο εκείνο διαβίωσης το οποίο είναι αναγκαίο για να συμμετέχει το άτομο στην φυσιολογική ζωή της κοινωνίας. Τώρα το πώς το ορίζουμε αυτό είναι μία μεγάλη κουβέντα.

Στην συγκεκριμένη έρευνα έχουμε επιλέξει έναν ορισμό της σχετικής φτώχειας που είναι το 60% του διαμέσου εισοδήματος. Τι σημαίνει αυτό; καταρχήν είναι ένας ορισμός ο οποίος χρησιμοποιείται πάρα πολύ από την Γιουροστάτ και σε πάρα πολλές μελέτες στον χώρο της Ευρώπης, αλλά και στον χώρο του δυτικού κόσμου για τη μελέτη της φτώχειας.

Αυτό σημαίνει ότι έχει υπεροχή έναντι των άλλων ορισμών; Όχι. είναι ένας ορισμός όμως που είναι εύκολα υπολογίσιμος, χρειάζεται πολύ λιγότερα δεδομένα. Τα δεδομένα όπως ξέρουμε είναι ακριβό πράγμα να το συλλέξουμε. Χρειάζεται λιγότερα δεδομένα είναι πιο λειτουργικός και είναι πολύ εύκολο να το καταλάβει κάποιος.

Τώρα για όσους δεν έχουν μία πολύ καλή εξοικείωση με την στατιστική. Ο ορισμός αυτός ξεκίνησε με μια απλή έννοια. Τι μπορώ να ορίσω ως το επίπεδο φτώχειας σε μία κοινωνία, εντάξει; Υπήρχαν προσεγγίσεις με το καλάθι των αγαθών, δηλαδή λέμε το τι χρειάζεται ένα νοικοκυριό να ζήσει και τα λοιπά, αλλά αυτό είναι κάτι που αλλάζει κάθε χρόνο. Οπότε κατέληξαν σε ένα πιο απλό πράγμα να πούνε ότι ας υποθέσουμε ότι αυτός που έχει κάτω από το μισό του μέσου εισοδήματος της κοινωνίας ότι είναι φτωχός. Δηλαδή κάτω από το 50% του μέσου εισοδήματος.

Αυτός είναι ένας ενστικτώδης ορισμός, δεν έχει καμία επιστημονική βαρύτητα όπως και στην ουσία κανένας ορισμός δεν έχει μια τέτοια βαρύτητα. Μας βοηθάει όμως να ορίσουμε ένα όριο, όσο αυθαίρετο και να 'ναι και με βάση αυτό να συγκρίνουμε τις καταστάσεις διαχρονικά με άλλες χώρες.

Τώρα, γιατί το 60% της ενδιάμεσου; Αυτό προέκυψε γιατί ο μέσος, το να υπολογίσουμε το μέσο, επειδή αυτό υπολογίζεται συνήθως από δείγματα νοικοκυριών, δεν μπορούμε να κάνουμε μελέτες για όλο τον χώρο, για όλα τα άτομα που ζουν σε μία χώρα, εκεί λοιπόν αν βρεθεί ένας με πολύ υψηλά εισοδήματα, τότε η τιμή του μέσου αυξάνει ή μειώνεται σημαντικά. Οπότε η διάμεσος τι είναι; Αν τους βάλουμε όλους στην σειρά από τα ψηλά μέχρι τα πιο ψηλά εισοδήματα η διάμεσος είναι αυτός που είναι στο μέσο και έχει το μεσαίο εισόδημα.

Άρα πάλι εμπειρικά βρήκαμε ότι το 60% της διαμέσου ισούται με το 50% του μέσου. Άρα αυτοί οι ορισμοί δεν έχουν καμία ιδιαίτερη αυστηρή θεωρητική θεμελίωση.

Τώρα, ποια δεδομένα; Τα πρώτα δεδομένα στο να μετρήσουμε την φτώχεια παλιά ήταν μία τρομερά δύσκολη υπόθεση. Δεν υπήρχαν δεδομένα, ειδικά για την Ελλάδα. Τα τελευταία δέκα χρόνια όμως έχουμε δεδομένα και έχουμε και πολύ καλά δεδομένα. Κυρίως μέσα από τις έρευνες οικογενειακών προϋπολογισμών και πιο πολύ σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης από τις έρευνες, την Ευρωπαϊκή Έρευνα Πάνελ των Νοικοκυριών και η οποία τερματίστηκε το 2001 και το 2003 ξεκίνησε μια καινούρια έρευνα, πάλι σε όλες τις

ευρωπαϊκές χώρες με κοινό ερωτηματολόγιο παρόμοια μεθοδολογία και το σημαντικό, ακολουθούμε τα ίδια νοικοκυριά.

Δηλαδή η πρώτη έρευνα που κράτησε περίπου οκτώ χρόνια, δηλαδή κάθε χρόνο πήγαιναν στο ίδιο νοικοκυριό, αυτό είναι σημαντικό γιατί μπορούμε να μελετήσουμε μακροχρόνια φτώχεια. Δηλαδή πόσα νοικοκυριά είναι για δυο, τρία, τέσσερα χρόνια κάτω από το όριο φτώχειας.

Δηλαδή είναι σημαντικό να γνωρίζουμε αν κάποιος είναι συγκυριακά κάτω από το όριο φτώχειας, βρέθηκε κάποια στιγμή στην ζωή του. Το οποίο είναι ένα πρόβλημα αλλά δεν είναι τόσο σημαντικό από το πρόβλημα κάποιος να είναι μόνιμα κάτω από το όριο φτώχειας.

Το εισόδημα. Το εισόδημα που χρησιμοποιούμε είναι το διαθέσιμο εισόδημα. Δηλαδή αφού αφαιρέσουμε τους φόρους και τις ασφαλιστικές εισφορές τι μένει στην τσέπη μας.

Κλίμακα ισοδυναμίας. Είναι μία τεχνική που χρησιμοποιούμε για να μπορούμε να συγκρίνουμε εισόδημα από νοικοκυριά που έχουν διαφορετικό μέγεθος και σύνθεση. Εντάξει; Άρα δίνουμε διαφορετική βαρύτητα στο κάθε μέρος. Πάλι κι εδώ υπάρχει ένας βαθμός αυθαιρεσίας, αλλά σαφώς είναι καλύτερο από το να πάρουμε το εισόδημα ως έχει. Και ως μονάδα ανάλυσης χρησιμοποιούμε το άτομο στη συγκεκριμένη έρευνα που θα σας δείξω τώρα.

Το να μιλήσουμε για την φτώχεια στην Ελλάδα από μόνο του δεν λέει τίποτα αν δεν το συγκρίνουμε με κάτι. Εντάξει; Δηλαδή, τι γίνεται στον άλλο κόσμο; Και το πιο φυσικό περιβάλλον να το συγκρίνουμε είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση, εντάξει;

Το να πει κανείς ότι έχουμε 10% φτώχεια, 20% φτώχεια από μόνο του δίνει ένα στίγμα, αλλά αν όλοι οι άλλοι έχουν 60% λες είμαστε καλά. Αν όμως όλοι οι άλλοι έχουν 5% ή 10% λες ότι κάτι συμβαίνει.

Επειδή όμως η φτώχεια επηρεάζεται και αυτό που μας ενδιαφέρει και στην συγκεκριμένη πρωτοβουλία είναι το σύστημα κοινωνικής προστασίας πως αντιδρά, εντάξει;

Για να κάνουμε αυτή την σύγκριση κατατάξαμε τις ευρωπαϊκές χώρες σε τέσσερα διακριτά συστήματα κοινωνικής προστασίας.

Κυρίως αυτό βασίστηκε στη μεθοδολογία στην πρωτοποριακή δουλειά του Έσκε Άντερσεν που μιλούσε για τα τρία καθεστώτα ευημερίας, δηλαδή, το σοσιαλδημοκρατικό που είναι οι Σκανδιναβικές χώρες, το συντηρητικό που είναι οι ηπειρωτικές χώρες με τυπικό εκπρόσωπο Γερμανία, Γαλλία, το φιλελεύθερο που είναι κυρίως οι αγγλοσαξονικές χώρες στην Ευρώπη, Μεγάλη Βρετανία, Ιρλανδία και ένα ιδιότυπο μοντέλο που μπορεί ακόμα να αποτελεί ξεχωριστή περίπτωση που είναι της Νοτίου Ευρώπης, που κυρίως αυτό ερευνάται για τα αρνητικά του.

Τα συστήματα κοινωνικής προστασίας σε αυτές τις χώρες έχουν μία διαφορετική συγκρότηση σε βασικές αρχές. Π.χ. στο δημοκρατικό καθεστώς ευημερίας έχουμε γενναιόδωρες παροχές καθολικής εμβέλειας, δηλαδή δεν δίνονται με ένοχο πόρο τον δικαιούχο, εντάξει; Που χρηματοδοτούνται κυρίως από την φορολογία, με ένα υψηλό επίπεδο φορολογίας και απευθύνονται στο σύνολο του πληθυσμού και ως μονάδα αναφοράς είναι το άτομο. Το άτομο είναι δικαιούχος, όχι η οικογένεια ή κάποιος άλλος θεσμός.

Το συντηρητικό ... καθεστώς που είναι Γερμανία, Γαλλία, είναι σχετικά ένα γενναιόδωρο σύστημα, αλλά οι παροχές σχετίζονται σε μεγάλο βαθμό με τις ασφαλιστικές εισφορές. Άρα την εργασιακή επ' ιστορία του ατόμου, πόσα χρόνια έχει εργαστεί, σε τι είδους δουλειά, τι ασφαλιστικές εισφορές έχει πληρώσει και ανάλογα αμείβεται, παίρνει παροχές.

Το φιλελεύθερο μοντέλο που είναι το μοντέλο που έχει αναπτυχτεί κυρίως στο Αγγλοσαξονικό χώρο, εδώ ανοίγω μια παρένθεση, το μοντέλο της Αγγλίας, της Μεγάλης Βρετανίας μέχρι το '70 θα μπορούσε κανείς να το θεωρήσει σοσιαλδημοκρατικό, από το '70 και μετά με την θάτσερ παίρνει πλέον μία στροφή που μπορεί να θεωρηθεί πλέον ότι είναι ένα εκπρόσωπο φιλελεύθερου μοντέλου στον ευρωπαϊκό χώρο.

Εκεί τι έχουμε; Εκεί θεωρούμε ότι η αγορά θα είναι ο βασικός θεσμός στην διανομή των πόρων, εντάξει; Και η οικογένεια. Και όταν αποτύχουν αυτοί οι θεσμοί τότε παρεμβαίνει το κράτος με στοχευμένες πολιτικές και με ένοχο πόρο των δικαιούχων. Εντάξει;

Και φυσικά εδώ έχει γίνει μία τεράστια κουβέντα ότι αυτό οδηγεί σε στιγματισμό του αποδέκτη. Δηλαδή όταν αυτός που πάει να πάρει το επίδομα είναι αυτόματα αυτός που έχει ανάγκη, δηλαδή πρέπει να πιστοποιήσει ότι έχει ανάγκη για αυτό το πράγμα, αυτόματα είναι στιγματισμένος και ως το άτομο που έχει αυτό το χαρακτηριστικό. Άρα είναι λιγάκι και αποτρεπτικό αυτό. Και φυσικά το μοντέλο της Νοτίου Ευρώπης που χαρακτηρίζεται κυρίως από μία καθυστερημένη ανάπτυξη στο σύστημα της κοινωνικής προστασίας, χωρίς καθολικότητα, περιορισμένη καθολικότητα, με κατακερματισμό, με υψηλό βαθμό πόλωσης και τα λοιπά.

Και εδώ ακριβώς έχουμε το ρόλο της οικογένειας, που την πραγματικότητα την κάνει, υποκαθιστά το κράτος. Δηλαδή εκεί ακριβώς που δεν έχουμε θεσμούς κοινωνικής προστασίας από την κοινωνία και το κράτος έρχεται η οικογένεια να δώσει την προστασία που χρειάζεται.

Να πούμε μερικά πράγματα τώρα. Πως εξελίχτηκε η φτώχεια στην Ελλάδα από το 2005 - 2008. Γιατί χρησιμοποιούμε το 2005-2008 γιατί είναι μια περίοδος που έχουμε συγκρίσιμα δεδομένα. Δηλαδή δεδομένα που έχουν συλλεχτεί με παρόμοιο τρόπο, με παρόμοια μεθοδολογία και τα λοιπά.

Θα δούμε καταρχήν ότι η φτώχεια στην Ελλάδα παραμένει ψηλή σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, αρκετά ψηλότερο από το μέσο ευρωπαϊκό όρο. Δηλαδή, ο μέσος ευρωπαϊκός όρος κυμαίνεται γύρω στο 16 με 17 σε όλες τις χώρες, στην Ελλάδα είμαστε 21 με 23.

Το άλλο πράγμα που μπορεί να δει κανείς είναι μία απελπιστική διαχρονική σταθερότητα. Δηλαδή, παρόλο που έχουν αυξηθεί οι δαπάνες για κοινωνική προστασία τα τελευταία δέκα πέντε χρόνια, η φτώχεια δεν έχει μειωθεί. Άρα μιλάμε για μια αναποτελεσματικότητα του συστήματος κοινωνικής προστασίας στην Ελλάδα και μία κατάσταση η οποία διαχρονικά δεν αλλάζει.

Και μάλιστα πολλές φορές βλέπω σε εφημερίδες, είχα γράψει και ένα άρθρο κάποτε για αυτό, το είχα γράψει το 2000 αυτό το άρθρο, που γράφουν κατά καιρούς 20% φτώχεια στην Ελλάδα, 21% με πηγαίους τίτλους. Μα η φτώχεια στην Ελλάδα 20%, 21% 22% είναι τα τελευταία τριάντα χρόνια. Εντάξει; Δεν είναι νέο

αυτό. Αυτό είναι παλιό πράγμα. Το νέο είναι γιατί στην Ελλάδα παραμένει σε αυτό το υψηλό επίπεδο, ενώ άλλες χώρες έχουν κατορθώσει να το μειώσουν.

Τώρα, να δούμε λιγάκι μια σύγκριση με τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Βλέπουμε τις χώρες ομαδοποιημένες σε καθεστώς ευημερίας. Η στήλη αυτή εδώ πέρα είναι το ποσοστό φτώχειας. Το βλέπετε όλοι; Το πρώτο που μπορεί κανείς να διαπιστώσει είναι ότι όντως οι διαφορές στα ποσοστά φτώχειας σε αυτές τις χώρες ανταποκρίνονται στο χωρισμό που κάναμε στις χώρες σε καθεστώς ευημερίας.

Δηλαδή οι χώρες με σοσιαλδημοκρατικό καθεστώς ευημερίας, δηλαδή οι χώρες Σουηδία, Δανία, Σκανδιναβικές χώρες κυρίως, πιο τυπικός εκπρόσωπος θεωρείται η Σουηδία και η Δανία, έχουμε χαμηλότερα ποσοστά φτώχειας. Χαμηλά επίσης, αλλά σε λίγο ψηλότερο επίπεδο είναι οι χώρες με συντηρητικό ... καθεστώς, δηλαδή εδώ ο πιο τυπικός εκπρόσωπος είναι η Γερμανία και η Γαλλία.

Και μετά υψηλή φτώχεια παρουσιάζουν οι χώρες με φιλελεύθερο κοινοτικοευρωπαϊκό καθεστώς. Στα νέα μέλη δεν έχουν μπει, δεν έχουν καταταγεί, δεν έχουν ομαδοποιηθεί στα καθεστώς ευημερίας που αναφέρουμε πριν, για πολλούς λόγους. Πρώτα και βασικό είναι κοινωνίες που είναι ακόμα σε μετάβαση. Είναι κοινωνίες που ακόμα δεν έχουν τα συστήματα κοινωνικής προστασίας, δεν έχουν κατασταλάξει. Δεν υπάρχει μια σχετική εμπειρία και ανάλυση ως προς συστήματα κοινωνικής προστασίας. Οπότε τα αφήσαμε σαν μία ξεχωριστή κατηγορία.

Στην Ελλάδα τώρα. Θα δει κανείς ότι έχουμε το υψηλότερο ποσοστό φτώχειας από τις δέκα πέντε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το τρίτο, τέταρτο υψηλότερο από τις χώρες των είκοσι επτά. Άρα είναι μία θλιβερή επίδοση της Ελλάδας.

Αυτό πάλι δεν είναι καινούριο. Αυτά τα ποσοστά φτώχειας σε αυτή την κατηγορία της Ελλάδος κι αν δείτε τα στοιχεία του '95, του '96 και του '97. Δηλαδή που τότε είχαμε για τις δέκα πέντε χώρες, ήταν πάντα σε μία από τις δυο υψηλότερες θέσεις μαζί με την Πορτογαλία.

Υπάρχει και ένας άλλος δείκτης δίπλα που είναι σημαντικός, που είναι το χάσμα της φτώχειας. Τι είναι το χάσμα της φτώχειας; Το χάσιμο της φτώχειας είναι η απόσταση που έχει το μέσο εισόδημα των φτωχών από την γραμμή φτώχειας.

Γιατί έχει σημασία το χάσμα της φτώχειας; Γιατί αν έχω μικρό χάσμα φτώχειας σημαίνει ότι τα άτομα που είναι κάτω από το όριο φτώχειας είναι κοντά στην γραμμή φτώχειας. Άρα χρειάζομαι λιγότερη παρέμβαση και πιο εύκολα να τους κρατήσω επάνω ή δεν είναι τόσο τραγικό το πρόβλημα. Εντάξει; Όταν όμως απέχεις πολύ από τη γραμμή φτώχειας τότε σημαίνει ότι δεν έχεις μόνο φτωχούς αλλά και οι φτωχοί έχουν πολύ χαμηλό εισόδημα. Και βλέπουμε πάλι εδώ την θλιβερή πρωτιά της Ελλάδας στις χώρες των δέκα πέντε μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το άλλο κομμάτι που ενδιαφέρει είναι η μακροχρόνια φτώχεια. Η μακροχρόνια φτώχεια εδώ πέρα ορίζεται η φτώχεια των ατόμων που είναι για δυο συνεχόμενα χρόνια φτωχοί. Και εδώ πάλι μαζί με την Πορτογαλία η Ελλάδα είναι η χώρα με το υψηλότερο ποσοστό φτώχειας. Δηλαδή περισσότεροι από τους μισούς φτωχούς της χώρας, από το 50% των φτωχών είναι μακροχρόνια φτωχοί. Δηλαδή είναι τουλάχιστον για δυο χρόνια φτωχοί.

Μια ενδιαφέρουσα δουλειά είχαμε κάνει που έχουμε κάνει μαζί με τον Γιάννη τον Δαφέρμο, είχαμε πει, η γραμμή φτώχειας όπως ορίζεται και όπως συγκρίνουμε και όπως βγαίνουν στατιστικές και συγκρίνουμε ορίζεται σε τι; Με την γραμμή φτώχειας σε κάθε χώρα. Δηλαδή το 50% του διαμέσου εισοδήματος στην Ελλάδα, στη Δανία παίρνουν το 60% του διαμέσου εισοδήματος της Δανίας, στην Βρετανία το 60% του διαμέσου εισοδήματος της Δανίας και τα λοιπά.

Αυτό όμως τι κρύβει; Μας κρύβει τις πραγματικές διαφορές στο επίπεδο διαβίωσης. Εντάξει; Δηλαδή, ότι όταν παίρνω το 60% του μέσου εισοδήματος στην Ελλάδα π.χ. για ένα άτομο στην Ελλάδα, έχω εδώ τα στοιχεία, είναι το 2008 540 ευρώ το μήνα, στην Δανία είναι 1208. Εντάξει.

Οπότε εδώ πέρα τι κάνουμε; Λέμε, ας σταθμίσουμε τα εισοδήματα με βάση την αγοραστική του δύναμη. Υπάρχουν δείκτες που μας επιτρέπουν να τα σταθμίσουμε για να πάρουμε υπόψη την διαφορά

στην αγοραστική δύναμη και να δούμε εάν υιοθετήσουμε μία κοινή γραμμή φτώχειας σε όλη την Ευρώπη, γιατί στην πραγματικότητα δεν υπάρχουν και πολύ μεγάλες διαφορές στο κόστος των προϊόντων. Αλλά παρόλα αυτά εμείς το παίρνουμε υπόψη κι αυτό. Ποια θα είναι η διαφορά; Εκεί τα αποτελέσματα είναι τραγικά σε σύγκριση.

Αν χρησιμοποιήσουμε την γραμμή φτώχειας της Ελλάδος και συγκρίνουμε όλες τις χώρες με τις γραμμές φτώχειας της Ελλάδος τότε η Ελλάδα έχει 20% φτώχεια αλλά η Δανία έχει μόνο 4%, η Φιλανδία 3,5%, η Ολλανδία 3%, η Αυστρία 3%. Το Λουξεμβούργο έχει 0,6% δεν είναι κανείς φτωχός. Που σημαίνει τι; Ότι στις συνθήκες διαβίωσης του 20% των φτωχότερων νοικοκυριών στην Ελλάδα, ζει μόλις το 4% των Δανών, εντάξει; Μόλις το 3% των Αυστριακών, μόλις το 5% των Βέλγων και τα λοιπά.

Αν χρησιμοποιήσουμε ως όριο φτώχειας τη γραμμή της Δανίας, δηλαδή να πούμε ότι ξεκινούμε με όλη την Ευρώπη με όριο φτώχειας που έχουμε στη Δανία. Τότε θα διαπιστώσουμε ότι στην Ελλάδα 37% του πληθυσμού ζει σε συνθήκες που ζει το 11% των φτωχών Δανών.

Αυτό ακριβώς μας δείχνει ότι οι πραγματικές διαφορές στο επίπεδο διαβίωσης των νοικοκυριών και των ατόμων μεταξύ των χωρών είναι πολύ πιο έντονες από αυτές που μας δείχνουν οι εθνικές γραμμές φτώχειας και τα επίσημα στοιχεία που βγαίνουν από την Γιουροστάτ όπου οι συγκρίσεις γίνονται με βάση τις εθνικές γραμμές φτώχειας.

Ένας ενδιαφέρον πίνακας είναι αυτός που μας λέει το ποσοστό φτώχειας πριν και μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις. Δηλαδή να κάνουμε το πολύ απλό πράγμα. Ας υποθέσουμε ότι αφαιρούμε από το εισόδημα τις κοινωνικές μεταβιβάσεις. Κοινωνικές μεταβιβάσεις τι είναι; Είναι όλα τα επιδόματα και οι συντάξεις που παίρνουν τα άτομα από το κράτος. Όχι οι μισθοί που δίνει το δημόσιο. Εντάξει, αλλά τα επιδόματα ανεργίας. Μεταβίβαση με οτιδήποτε παίρνω από το κράτος χωρίς τίποτα να παρέχω σε αυτό. Ούτε εργασία, ούτε να δώσω κάτι άλλο σε αντάλλαγμα.

Εδώ θα δούμε το εξής, μας δείχνει ποια θα ήταν τα επίπεδα της φτώχειας αν δεν είχε παρέμβει το κοινωνικό κράτος. Θα δούμε

εδώ το εξής, ότι π.χ. η Ελλάδα το ποσοστό της φτώχειας είναι χαμηλότερο απ' ό,τι είναι της Αυστρίας, της Γαλλίας, της Σουηδίας. Δηλαδή ότι πριν από τις κοινωνικές μεταβιβάσεις το ποσοστό φτώχειας στην Ελλάδα είναι κοντά στο 40%, 41,5% αλλά είναι χώρες με υψηλότερες ποσοστό φτώχειας.

Επίσης η διαφορά στα ποσοστά φτώχειας πριν τις κοινωνικές μεταβιβάσεις δεν είναι σημαντικά. Τι συμβαίνει όμως; Το κόκκινο επάνω είναι πριν τις κοινωνικές μεταβιβάσεις, το μπλε κάτω είναι μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις. Μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις πολλές χώρες ρίχνουν το επίπεδο της φτώχειας στο 10%, στην Ελλάδα πέφτουμε στο 20%. Δηλαδή οι διαφορές που βλέπουμε στο επίπεδο φτώχειας μεταξύ των χωρών στην πραγματικότητα οφείλεται στην διαφορετική επίδραση που έχει το σύστημα κοινωνικής προστασίας. Δηλαδή στον αναδιανεμητικό ρόλο των κοινωνικών μεταβιβάσεων. Εκεί οφείλονται οι διαφορές στα ποσοστά φτώχειας μεταξύ των χωρών.

Αν προσέξετε όμως ακόμα καλύτερα το πράσινο κουτάκι μας δείχνει την επίδραση που έχουν οι συντάξεις. Και από το πράσινο μέχρι το μπλε κουτάκι είναι η επίδραση των λοιπών κοινωνικών μεταβιβάσεων. Εδώ δείχνει μια άλλη αδυναμία του ελληνικού συστήματος, αλλά και των συστημάτων της Νοτίου Ευρώπης. Ότι στην πραγματικότητα η κοινωνική πολιτική εξαντλείται στις συντάξεις και δεν υπάρχουν άλλες. Δηλαδή η επιδοματική πολιτική είναι τρομερά ασθενής.

Αν δείτε στις σοσιαλδημοκρατικές χώρες, Δανία, Σουηδία, Φιλανδία βλέπετε πόσο μεγάλη είναι η επίδραση των λοιπών κοινωνικών μεταβιβάσεων; Τεράστια. Και είναι αυτή ουσιαστικά που κάνει την διαφορά.

Στην Ελλάδα έχουμε την πιο μικρή επίδραση από τις δέκα πέντε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που σημαίνει ότι εδώ η κοινωνική πολιτική εξαντλείται στις συντάξεις. Βέβαια οι συντάξεις λίγο ως πολύ έχουν μια παρόμοια επίδραση. Επίσης οι συντάξεις σε μεγάλο βαθμό δεν είναι κοινωνική πολιτική, γιατί σε ειδικά συστήματα όπως στην Ελλάδα και τα ... συστήματα οι συντάξεις βασίζονται σε ασφαλιστικές εισφορές.

Άρα ένα τμήμα των συντάξεων, μεγάλο, έχει να κάνει με εισφορές του παρελθόντος και ένα κομμάτι μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει μια ... επίδραση.

Ένα ενδιαφέρον έχει να δούμε ένα ποσοστό φτώχειας με βάση την επαγγελματική κατάσταση του υπευθύνου του νοικοκυριού και ερχόμαστε στο βασικό κομμάτι της δικής μας συμβολής σε αυτό. Τι γίνεται εδώ;

Στον κυρίαρχο διάλογο κυριαρχεί η άποψη ότι η φτώχεια ταυτίζεται με τους άνεργους. Όχι μόνο ταυτίζεται με τους άνεργους αλλά και ... αντιμετώπισης φτώχειας εξαντλούνται κυρίως στην αύξηση της απασχολησιμότητας και εδώ γίνεται μία μετατόπιση του προβλήματος στο άτομο. Δηλαδή, λες ότι ο μόνος τρόπος για να βρεις εισόδημα είναι μέσω της εργασίας, θεωρείς έμμεσα ότι η εργασία ανταποκρίνεται στην παραγωγικότητα του ατόμου. Άρα το μόνο που μπορεί να κάνει η κοινωνία, το κράτος, η πολιτική στον χώρο αυτό είναι τι; Να ενισχύσουν τις δεξιότητες των ατόμων.

Άρα αν θυμάστε τα προηγούμενα χρόνια η πολιτική αντιμετώπισης της φτώχειας σε μεγάλο βαθμό εξαντλούνταν στην αύξηση της απασχολησιμότητας. Ότι πρέπει να ενισχύσουμε την απασχολησιμότητα των ατόμων και μάλιστα στο πλαίσιο αυτό ήταν και οι ευέλικτες μορφές απασχόλησης ότι αυτές θα ενισχύσουν την πρόσληψη ατόμων στην αγορά εργασίας, ως αυτό να είναι πανάκεια. Ότι εφόσον έχουν πρόσβαση στην αγορά εργασίας αυτόματα τα προβλήματα λύνονται.

Στην πράξη όμως μπορούμε να διαπιστώσουμε το εξής, ότι ναι μεν θα δείτε η πορτοκαλί μπάρα είναι η φτώχεια των ανέργων. Πραγματικά το ποσοστό της φτώχειας των ανέργων είναι πάρα πολύ ψηλό. Υπάρχει μια μεγάλη διαφορά ποσοστού φτώχειας και συμμετοχής της φτώχειας. Το ποσοστό είναι πολύ ψηλό. Από την άλλη μεριά όμως θα δείτε ότι σε χώρους όπως η Ελλάδα, το κόκκινο που είναι οι αυτοαπασχολούμενοι μισθωτοί στον αγροτικό τομέα ή το μπλε που είναι ο μισθωτός στον αγροτικό τομέα ή οι μερικής απασχόλησης έχουν εξίσου υψηλό κίνδυνο φτώχειας που σχεδόν αγγίζει τον κίνδυνο φτώχειας που αντιμετωπίζουν φτωχά νοικοκυριά.

Να το δούμε λίγο διαφορετικά. Να δούμε σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης τι γίνεται στο παρακάτω διάγραμμα. Και εδώ κοιτάμε την συνεισφορά στην φτώχεια του υπευθύνου του νοικοκυριού. Δηλαδή, τι δουλειά κάνει, ποιο είναι το επαγγελματικό στέιτ τους, κατάσταση αυτού που θεωρούμε ως υπεύθυνου του νοικοκυριού.

Εδώ είναι συνεισφορά της κάθε ομάδας της φτώχειας. Δηλαδή, το κάθε κουτάκι είναι το συνολικό μερίδιο στην φτώχεια. Το πορτοκαλί είναι οι άνεργοι. Και το μοβ είναι οι μη οικονομικά ενεργοί. Βλέπετε ότι σε όλες τις χώρες οι άνεργοι αποτελούν μία πολύ μικρή μειοψηφία των φτωχών. Η μεγάλη πλειοψηφία των φτωχών είναι εργαζόμενοι, που είναι όλα τα άλλα κουτάκια εκτός του ροζ και το γαλάζιο αυτό που είναι οι συνταξιούχοι. Ή για να το βάλω λίγο διαφορετικά σε όλες τις χώρες η συντριπτική πλειοψηφία των φτωχών είναι συνταξιούχοι εργαζόμενοι.

Αυτό ακριβώς χτυπάει τον κώδωνα του κινδύνου, ότι σαφώς θα πρέπει να έχουμε πολιτικές κοινωνικής προστασίας που να στοχεύουν στην ενίσχυση και των εργαζομένων. Η ανεργία πρέπει να αντιμετωπίζεται. Η ανεργία είναι ένα κακό πράγμα. Αλλά δεν είναι μόνο οι άνεργοι φτωχοί. Υπάρχουν και άλλα τμήματα του πληθυσμού που είναι άνεργα και εδώ είναι το άσχημο όταν έχεις εργαζόμενο άνεργο. Σημαίνει ένα άτομο το οποίο εργάζεται και ταυτόχρονα δεν μπορεί με τα εισοδήματα που έχει από την εργασία να εξασφαλίσει ένα αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης. Αυτό μπορούμε να το δούμε λίγο πιο ιδιαίτερα στις συνθήκες της Ελλάδας.

Καταρχήν έχουμε ένα πίνακα για το ποσοστό φτώχειας των ατόμων που είναι πάνω από δέκα έξι χρονών με βάση το επάγγελμα που κάνουν. Τι βλέπουμε εκεί; Οι άνεργοι έχουν 31% φτώχεια, αρκετά υψηλό, αλλά αν δούμε ότι οι αυτοαπασχολούμενοι στον αγροτικό τομέα, δηλαδή οι αγρότες, έχουν υψηλότερο κίνδυνο φτώχειας.

Επίσης πολύ υψηλό κίνδυνο φτώχειας έχουν οι μισθωτοί στον αγροτικό τομέα και οι μερικής απασχόλησης. Να δούμε όμως τα μερίδιά τους στην φτώχεια στην Ελλάδα; Αυτό είναι πολύ ενδιαφέρον. Και θα δούμε ότι από τα άτομα που είναι δέκα έξι ετών και πάνω μόνο το 7,5% τα άτομα που είναι φτωχοί είναι

άνεργοι. 38% είναι εργαζόμενοι και 21% συνταξιούχοι. Το μη οικονομικά ενεργό μπορεί να σημαίνει ότι δηλώνει οικοκυρικά, μπορεί να είναι φοιτητής, μπορεί, μπορεί, μπορεί, όλες αυτές οι κατηγορίες.

Αυτό όμως είναι ακόμα πιο έντονο όταν το δούμε σε συνθήκες υπεύθυνου νοικοκυριού. Δηλαδή την θέση στο επάγγελμα του υπεύθυνου του νοικοκυριού. Ποιο είναι το ποσοστό φτώχειας στην Ελλάδα ανάλογα με την κατάσταση απασχόλησης του υπεύθυνου του νοικοκυριού. Εδώ τα πράγματα είναι ακόμα πιο έντονα. Δηλαδή, θα δούμε το εξής, ότι, αν είναι άνεργος έχει 40% κίνδυνο φτώχειας, πολύ υψηλό όταν είναι ο υπεύθυνος του νοικοκυριού άνεργος, αλλά πάλι ο αυτοαπασχολούμενος στον αγροτικό τομέα έχει υψηλότερο κίνδυνο φτώχειας.

Εδώ όμως όταν δούμε την συμμετοχή στην φτώχεια τα πράγματα είναι ακόμα πιο τραγικά. 58% των φτωχών είναι σε νοικοκυριά που ο υπεύθυνος εργάζεται. Και 25%-26% είναι σε νοικοκυριά που ο υπεύθυνος είναι συνταξιούχος. Μόνο 4,5% είναι σε νοικοκυριά που ο υπεύθυνος είναι άνεργος και 11% που είναι μη οικονομικά ενεργός.

Άρα στην πράξη πάνω από 85% των φτωχών στην Ελλάδα είναι σε νοικοκυριά που ο υπεύθυνος είναι εργαζόμενος συνταξιούχος. Νομίζω ότι αυτά τα στοιχεία κάνουν σαφές ότι θα πρέπει να δοθεί έμφαση στον κίνδυνο φτώχειας που αντιμετωπίζουν οι εργαζόμενοι.

Θα πρέπει τώρα να δούμε τι συμβαίνει με την κρίση και τελειώνω με αυτό το πράγμα. Στην περίοδο της κρίσης έχουμε δυο θέματα. Πρώτο και βασικό αύξηση της ανεργίας. Εκ των πραγμάτων αυξάνει την φτώχεια γιατί οι άνεργοι έχουν υψηλό κίνδυνο φτώχειας. Από την άλλη μεριά έχουμε περιορισμό των εισοδημάτων των συνταξιούχων και των εργαζόμενων που αυτό ουσιαστικά εκτινάζει την φτώχεια στον αέρα. Δηλαδή επιδεινώνει τρομερά την φτώχεια και όσο επιδεινώνονται οι εργασιακές σχέσεις και θα επιδεινώνονται με την περιοριστική δημοσιονομική πολιτική που ακολουθείται και όσο περιορίζεται η παρέμβαση του συστήματος κοινωνικής προστασίας τόσο θα αναμένει κανείς χειροτέρευση

αυτών των στοιχείων. Υπόψη τα στοιχεία αυτά αναφέρονται στην έρευνα του 2008.

Η έρευνα του 2008 αναφέρεται σε εισοδήματα του 2007, είναι τα πιο πρόσφατα στοιχεία που έχουμε, γιατί υπάρχει μία χρονική στάση δυο με τρία χρόνια από την στιγμή που μαζεύονται τα στοιχεία, μέχρι που είναι πλέον διαθέσιμα, διατίθενται στην Γιούροστατ στους ερευνητές, είτε σαν μικροδεδομένα για να κάνουμε τις επεξεργασίες, είτε σαν εκτιμήσεις που βγάζει η ίδια η Γιούροστατ.

Τρία χρόνια πριν είχαμε αυτή την κατάσταση. Μπορεί και να είχαν φανταστεί ποια θα είναι η κατάσταση σήμερα και ποια θα είναι η κατάσταση πιθανότητα σε ένα χρόνο.

Τελειώνω εδώ, ελπίζω να μην σας κούρασα πολύ και για όποιον ενδιαφέρεται μπορούμε να συνεχίσουμε μετά.

ΣΑΛΟΥΦΑΚΟΥ: Θα έλεγα να κάνουμε μία εκτροπή του προγράμματος πριν μιλήσει ο κ. Καστρινάκης και ο κ. Παπαδημητρίου αν μου το επιτρέπουν, αν κάποιος από τους φίλους δημοσιογράφους έχουν ερωτήσεις κύρια προς τον κύριο Καθηγητή. Στέλιο.

ΣΤΕΛΙΟΣ: Κύριε Καθηγητά κάνατε ένα διαφωτισμό των μοντέλων στην Ευρώπη έχει ενδιαφέρει να ξέρουμε στην Ελλάδα πόσο συμμετέχει για παράδειγμα στο μοντέλο το σοσιαλδημοκρατικό.

ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ: Έχετε δίκιο πολύ καλή ερώτηση. Υπάρχουν τα στοιχεία αυτά, δεν τα έχω αυτή την στιγμή. Δεν ήμουν προετοιμασμένος για να έχω αυτά τα στοιχεία εδώ πέρα. Σαφώς πάντως ένα σύστημα όπως το σοσιαλδημοκρατικό έχει πολύ υψηλή φορολογία, πάρα πολύ υψηλή φορολογία και καθολικές παροχές. Δηλαδή το κλασικό παράδειγμα, επίδομα παιδιού παίρνεις ανεξαρτήτου εισοδήματος π.χ. Αυτό μπορεί να ακούγεται λίγο τρελό. Να πει: Μα θα δώσω σε κάποιον που έχει χρήματα πολλά; Ναι, αλλά του τα παίρνεις από την εφορία. Οπότε αντί να κάνεις μηχανισμούς ελέγχου που δημιουργεί μια τεράστια γραφειοκρατία αν έχεις, δεν έχεις και να κρύβω και να κάνω και να δείχνω, όταν έχεις ένα αποτελεσματικό σύστημα φορολόγησης που λέει ότι θα του δώσω χίλια ευρώ π.χ. επίδομα, θα του πάρω τριάντα τον χρόνο. Στον άλλον δεν θα του πάρω τίποτα και θα του δώσω χίλια. Λειτουργεί έτσι η αναδιανομή.

Πάει κάποιος φοιτητής στο Πανεπιστήμιο, αυτόματα δικαιούται ένα επίδομα ανεξαρτήτου εισοδήματος των γονέων, δεν χρειάζεται ο μηχανισμός ελέγχου σε αυτό. Αυτό λειτουργεί αναδιανεμητικά διότι έχει λειτουργήσει πολύ αναδιανεμητικά η φορολόγηση. Άρα για αυτό δεν υπάρχει και τόσο αντίδραση των ίδιων των ατόμων στην υψηλή φορολόγηση. Αλλά είναι ένα διαφορετικό μοντέλο. Παρόλα αυτά ακόμα και το ... μοντέλο σε χώρες που λειτουργεί πιο σωστά, όπως στην Γερμανία, Γαλλία είναι σαφές πιο αποτελεσματικό.

Δηλαδή απ' ό,τι είδατε στο κλασικό παράδειγμα και υπάρχουν κάποιες άλλες δουλειές που έχουμε κάνει με τον συνάδελφο τον Γιάννη το Δαφέρμο ο οποίος κάθεται εκεί αυτή την στιγμή, όπου έχουμε δείξει ακριβώς αυτό το πράγμα. Δηλαδή ότι ακόμα και χώρες που δαπανούν το ίδιο ποσοστό για κοινωνική προστασία, δηλαδή στο δημόσιο διάλογο κυριαρχεί η αντίληψη ότι η στοχευμένη πολιτική είναι πιο αποτελεσματική. Και συχνά το βλέπω, το διαβάζω και λέω ότι αυτό δεν έχει εμπειρική θεμελίωση γιατί η στοχευμένη πολιτική είναι πιο αποτελεσματική. Γιατί να έχει; Δεν έχει αποδειχτεί εμπειρικά. Αντίθετα μεταξύ των συστημάτων αυτών κοινωνικής προστασίας αυτά που έχουν πιο καθολικές παροχές είναι πιο αποτελεσματικά στη μείωση της φτώχειας με το ίδιο ποσό για κοινωνική προστασία. Δηλαδή, δαπανώντας το ίδιο ποσοστό του ΑΕΠ για κοινωνική προστασία είναι πιο αποτελεσματικές στη μείωση της ανισότητας και της φτώχειας.

Και επίσης μην ξεχνάμε και κάτι άλλο, γιατί πριν δυο χρόνια όταν σε αυτή την αίθουσα είχα ασκήσει μία κριτική στο ιρλανδικό μοντέλο πάρα πολύ με λαιδορούσαν τότε. Γιατί είχαμε πει κι εγώ και κάποια άλλη συνάδελφος ότι είναι ένα τρομερά ευαίσθητο μοντέλο ανάπτυξης το οποίο δεν είχε κατορθώσει να μειώσει την φτώχεια. Είχε πολύ γρήγορους ρυθμούς ανάπτυξης. Θεωρούσαμε τότε ότι είναι τρομερά ευαίσθητο το μοντέλο αυτό ανάπτυξης και ότι θα είναι πολύ ευαίσθητο σε μια πιθανή κρίση. Και όπως και αποδείχτηκε ότι ήταν ευαίσθητο, δηλαδή είχαν κάνει τεράστιες περικοπές στο σύστημα κοινωνικής προστασίας,

στις δημόσιες δαπάνες, στους μισθούς, στη φορολογία στην Ιρλανδία.

(Παρέμβαση εκτός μικροφώνου)

ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ: Μάλιστα υπάρχει και το εξής τραγικό στην όλη ιστορία. Δηλαδή, οι ίδιοι οικονομολόγοι, πολιτικοί οι οποίοι πριν δυο μήνες πριν γίνει η επίσημη κρίση έλεγαν ότι πάει καλά η ελληνική κοινωνία, δυο μήνες μετά προτείνανε λύσεις.

(Παρέμβαση εκτός μικροφώνου)

ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ: Να πω πιο απλά ότι σε επίπεδο συνολικά της οικονομίας αν το δούμε τα συστήματα κοινωνικής προστασίας που βασίζονται σε καθολικές παροχές εμφανίζονται πιο αποτελεσματικά στην αντιμετώπιση της φτώχειας από ότι τα συστήματα που βασίζονται σε στοχευμένες πολιτικές. Τώρα, αν μου πείτε μια συγκεκριμένη πολιτική αν είναι πετυχημένη αυτό πάει στο να κρίνουμε την κάθε μία πολιτική.

Αλλά σε γενικότερο επίπεδο μην ξεχνάμε ότι ακόμα και με τα κριτήρια της Λισσαβόνας για την αποτελεσματικότητα οι χώρες που έχουν αναπτυγμένο κοινωνικό κράτος και μεγάλο ποσοστό του προϋπολογισμού τους για δημόσιες δαπάνες έχουν πιο υψηλή ανταγωνιστικότητα στην Ευρώπη αυτή την στιγμή. Ακόμα και με αυτά τα κριτήρια.

ΣΑΛΟΥΦΑΚΟΥ: Θέλει κάποιος άλλος να κάνει κάποια ερώτηση;

ΕΡΩΤΗΣΗ: ... Είχαμε μία ευθεία γραμμή πριν από λίγο διάστημα και τώρα υπάρχει μία μεγαλύτερη εισροή ας πούμε ανθρώπων κάτω από το όριο της φτώχειας.

ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ: Το πρόβλημα είναι ότι δεν έχουμε δυστυχώς επειδή υπάρχουν χρονικές στερήσεις στα διαθέσιμα δεδομένα, αυτό θα μπορεί κανείς να το γνωρίζει, να έχει πιο σοβαρές εκτιμήσεις δυστυχώς σε δυο χρόνια από τώρα. Το μόνο που μπορεί να υποθέσει κανείς είναι το εξής, ότι όταν αυτή την στιγμή μειώνονται τα εισοδήματα εργαζομένων συνταξιούχων, υπάρχει αύξηση της ανεργίας, πολύ μεγάλη αύξηση της ανεργίας και αύξηση των μορφών απασχόλησης, μερικής απασχόλησης και τα λοιπά, που σημαίνει χαμηλότερα εισοδήματα αυτό σαφώς θα επιδεινώσει σημαντικά και τους φτωχούς αλλά και το επίπεδο διαβίωσης των φτωχών. Δηλαδή μπορεί ακόμα και η γραμμή

φτώχειας να χαμηλώσει. Και το χάσμα και η γραμμή φτώχειας. Η γραμμή φτώχειας βγαίνει με το μέσο εισόδημα της κοινωνίας. Αν μειωθεί το μέσο εισόδημα της κοινωνίας θα μειωθεί και η γραμμή της φτώχειας.

Άρα θα μειωθεί και το επίπεδο διαβίωσης γενικά των ατόμων στην κοινωνία μπορεί να μειωθεί και το επίπεδο φτώχειας αλλά σαφώς θα υπάρχει επιδείνωση των όρων φτώχειας.

ΣΑΛΟΥΦΑΚΟΥ: Να σας παρουσιάσω και πάλι τον κ. Καστρινάκη είναι ο Πρόεδρος του ΚΕΚ της Νομαρχίας Αθηνών και να του δώσω το λόγο στην σημερινή μας συνέντευξη.

ΚΑΣΤΡΙΝΑΚΗΣ: Καλή σας μέρα φίλες και φίλοι, θα μιλήσω απευθυνόμενος σε σας και με την προσφώνηση Αγαπητοί Συνάδελφοι, γιατί είμαι πάρα πολλά χρόνια δημοσιογράφος και να ζητήσω συγνώμη καταρχήν που εξήλθα για λίγο της αιθούσης διότι δυο φορές χρειάστηκε να μιλήσω για σοβαρά θέμα του Πανελληνίου Συνδέσμου Νεφροπαθών στο οποίο είμαι Πρόεδρος, υποβαλλόμενος πολλά χρόνια σε αιμοκάθαρση για πολλούς που το ξέρουν από εσάς.

Γιατί τώρα ανέμιξα και τον Πανελλήνιο Σύνδεσμο Νεφροπαθών; Διότι όντας ένα από τα ιδρυτικά μέλη της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία και μέλος στις διοικήσεις της για περίπου δέκα χρόνια και όντας Πρόεδρος στην Πανελλήνια Ομοσπονδία των Νεφροπαθών και τα λοιπά μου έχει δοθεί η ευκαιρία να αντιληφθώ τα μέγιστα και βεβαίως να καταβάλουμε συνολικές προσπάθειες μαζί με τους φορείς των συμπολιτών μας με αναπηρία, όχι μόνο για το επίπεδο περίθαλψης, προκειμένου να αναβαθμιστεί, αλλά και για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Είναι αλήθεια ότι όσα ειπώθηκαν προηγουμένως και από την κυρία Σαλουφάκου αλλά και από τον κ. Παπαθεοδώρου είναι πραγματικά πάρα πολύ σημαντικά και εδώ μπορεί κάποιος να βγάλει πάρα πολύ χρήσιμα συμπεράσματα, εν είδη διάγνωσης στην προσπάθεια για την σωστή θεραπεία.

Εδώ μιλάμε βέβαια και ίσως είναι πολύ περιορισμένος ο ρόλος τον οποίο θα διαδραματίσω στο να περιγράψω το ρόλο που μπορεί να παίξουν τα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης των

αυτοδιοικητικών οργάνων. Δηλαδή αυτές οι δομές οι αυτοδιοικητικές και έχω εδώ μαζί μου ένα νόμο, είναι ο νόμος ο συστατικός του Καλλικράτη, όπως λέμε, που θέλω να διαβάσω δυο πράγματα σε ότι έχει να κάνει με αυτό το εργαλείο που λέγεται Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης. Τι θα γίνει δηλαδή την επόμενη ημέρα.

Λέει λοιπόν μεταξύ άλλων: Τα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης που έχουν συσταθεί από τις προηγούμενες Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις και έχουν πιστοποιηθεί ως τέτοια κατά την οικεία νομοθεσία περιέρχονται αυτοδικαίως στις οικείες περιφέρειες από την έναρξη της λειτουργίας τους. Και συνεχίζει.

Θέλω να πω λοιπόν ότι αυτή την στιγμή υπάρχει στην Νομαρχία της Αθήνας από τότε που λειτούργησε η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση επί εποχής Δημήτρη Ευσταθιάδη και συνεχίστηκε με νομάρχη την κ. Μπεσμπέα και ακολούθως με τον Γιάννη Σγουρό που εξελέγη και περιφερειάρχης πρόσφατα αυτό το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης και του δόθηκε η ευκαιρία να έχει ένα πολυσύνθετο ρόλο. Καταρχήν επιμορφώθηκαν τα ίδια τα στελέχη της Νομαρχίας της Αθήνας πάνω σε ηλεκτρονικούς υπολογιστές και τα λοιπά. Υπήρξαν προγράμματα για συμπολίτες μας με αναπηρία, δεν θέλω να λέω την λέξη άτομα με αναπηρία, γιατί ο όρος άτομο δείχνει πιο πολύ μια μονάδα απρόσωπη και τα λοιπά. Ενώ ο πολίτης έχει μια έννοια συμμετοχική, μια έννοια που αναδεικνύεται και η προσωπικότητα του προσώπου.

Υπήρξαν τέτοιες δυνατότητες, υπήρξαν ενημερώσεις για πάρα πολλά πράγματα, που έχουν να κάνουν για θέματα υγείας και τώρα επεδίωξε πάρα πολύ το ΚΕΚ, βέβαια εγώ μιλώ ως άνθρωπος που πρόσφατα ανέλαβα ξανά την Προεδρεία και έχω απλώς ενημερωθεί για προηγούμενες δράσεις. Αυτό το σχέδιο που έχει να κάνει με την μεγάλη προσπάθεια για την, δεν θα έλεγα καταπολέμηση, γιατί μου αρέσει να μην βάζω τον πήχη ψηλά και να χρησιμοποιώ πομπώδεις εκφράσεις, να πούμε μάλλον άμβλυση της φτώχειας και σε κάποιο βαθμό. Καλύτερα χαμηλά ο πήχης και να προσπαθείς να τον περάσεις, παρά ψηλά και να εκτίθεται περνώντας από κάτω.

Θέλω να πω πάντως ότι εδώ πέρα από το ... γράμμα του νόμου, που εδώ όποιος το διαβάσει πραγματικά θα αυξηθεί η αισιοδοξία του για το μέλλον, αλλά καταλαβαίνετε ότι αν δεν κατακτηθούν στην πράξη αυτά που λένε οι νόμοι κι αν δεν εφαρμοστούν γιατί έχουν πει κάποιои ότι στην Ελλάδα είναι καταπληκτικοί νόμοι αλλά απλώς χρειάζεται ένας νόμος που να επιβάλει την εφαρμογή τους. Λοιπόν, το θέμα είναι ότι εναπόκειται στις περιφερειακές διοικήσεις και στους Δήμους με την καινούρια μορφή θα έχουν να μπορέσουν πραγματικά να αξιοποιήσουν αυτές τις δυνατότητες που δίνονται. Και θέλω να αναφερθώ τώρα σε κάποια πράγματα. Για παράδειγμα, θυμόμαστε ότι μέχρι τώρα εξαρτάτο από την κεντρική πολιτική ηγεσία, κυρίως Υπουργείο Εσωτερικών και μπαίνανε πελατειακά κριτήρια, πολιτικοκομματικά κριτήρια, προσωπικές γνωριμίες, ψηφοθηρία και ένα σωρό άλλα πράγματα, για το ποιοι θα πάρουν τα όποια λεφτά μπορούσε να δώσει κάθε φορά το κράτος.

Τώρα έχει θεσμοθετηθεί και εδώ εναπόκειται στο να είναι άγρυπνοι φρουροί περιφερειάρχες, δήμαρχοι και τα λοιπά για να εφαρμοστεί και στην πράξη. Προβλέπεται λοιπόν ότι το 2,4% του φόρου φυσικών και νομικών προσώπων θα περιέρχεται στην αυτοδιοίκηση, όπως και το 4% των εσόδων του ΦΠΑ.

Αυτό πρακτικά να δούμε τι σημαίνει. Σημαίνει ότι το 2009 που ξέρουμε όλοι ότι τα έσοδα του κράτους καταβαραθρώθηκαν αυτό θα σήμαινε στην αυτοδιοίκηση ένα δις εκατό ογδόντα εκατομμύρια. Αυτοδικαίως, από τους κρατικούς πόρους, θεσμοθετημένους.

Τι μοιράστηκε; Μοιράστηκαν περίπου τετρακόσια τριάντα δυο εκατομμύρια. Που σημαίνει θεωρητικά τουλάχιστον γιατί ακόμα δεν μπήκαμε στην 1^η Ιανουαρίου του 2011 και γι αυτό σας λέω ότι θέλω να βάζω χαμηλά τον πήχη, θεωρητικά τουλάχιστον κι αν εφαρμοστούν όλα αυτά που λέγονται, έχει περισσότερα όπλα η αυτοδιοίκηση αφενός μεν για να αναπτύξει καινούριες δράσεις και αφετέρου να κάνει μία διαχείριση τέτοια που να μπορεί πραγματικά να φέρει και μία οικονομική εξυγίανση. Να είναι προς όφελος των πολιτών και να μην είναι αυτές οι σπατάλες που είχαν γίνει σε κάτι αμφιβόλου αποτελεσματικότητας δημοτικές

επιχειρήσεις όπου γινόταν πραγματικά διάφορα πανηγυράκια και τα χρήματα έφευγαν πέρα δώθε.

Είναι χαρακτηριστικό επίσης ότι θα γίνεται ο λεγόμενος προληπτικός έλεγχος, είναι δηλαδή κάτι το οποίο έχει πλέον θεσμοθετηθεί με την έννοια ότι η οποιαδήποτε δαπάνη πριν ακόμα εγκριθεί από οποιοδήποτε Συμβούλιο περιφερειακό ή δημοτικό και τα λοιπά, θα πρέπει να πηγαίνει στα εντελλόμενα προκειμένου αυτό να ελεγχθεί.

Αυτό το είχε κάνει η Νομαρχία Αθηνών από το 2003 που είχε πρωτοαναλάβει και αυτός ήταν και ένας λόγος που εξασφάλισε αυτό το εντυπωσιακό πλεόνασμα των διακοσίων τριάντα εκατομμυρίων που δεν είναι παρκαρισμένο σε κάποια τράπεζα, οφείλουμε να το διευκρινίσουμε, είναι σε διάφορους κωδικούς και χρηματοδοτούνται έργα ανάλογα με την πρόοδό τους σε διάφορους δήμους και τα λοιπά.

Που θέλω να καταλήξω; Θέλω να καταλήξω ότι παρότι δεν χρειάζονται αυτή την στιγμή μεγάλα λόγια, δεν χρειάζονται μεγάλες κουβέντες, αυτό που χρειάζεται είναι πραγματικά η επαφή με όλους τους φορείς οι οποίοι πραγματικά βιώνουν την φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό με ιδιαίτερη έμφαση επιτρέψτε μου να το πω και χωρίς αυτό να παίζει ρόλο με το ότι έχω κι εγώ την ιδιότητα του πολίτη με αναπηρία, αλλά πρέπει εκεί επειδή υπάρχουν και αντικειμενικοί λόγοι για το να βρουν εργασία και υπάρχουν και λόγοι που εμποδίζουν μέλη των οικογενειών αυτών των συνανθρώπων μας να μπουν στην αγορά εργασίας επειδή πρέπει να είναι οι συνοδοί τους στην νοσηλεία ή στην θεραπεία ή σε οτιδήποτε άλλο. Εκεί λοιπόν πρέπει πραγματικά να υπάρξουν οι δράσεις εκείνες που θα μπορέσουν πραγματικά με την γνώση τους πάνω σε αντικείμενα που μπορούν να τα μάθουν και να τα ασκήσουν εκεί που η αναπηρία τους το επιτρέπει, που δεν είναι δηλαδή ανυπέρβλητο εμπόδιο για να μπορέσουν πραγματικά να φτάσουν σε ένα σημείο που θα έχουν δυνατότητα καλύτερη για να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα.

Οι νέες δομές λοιπόν επειδή αυτή την στιγμή το να καθίσω να αναφέρω διατάξεις του νόμου δεν ωφελεί και είναι μία διατύπωση που είναι νομικίστικη όπως καταλαβαίνετε και δεν αξίζει να την

φέρουμε. Όμως νομίζω ότι υπάρχει ένας διευρυμένος ρόλος των νέων αιρετών οργάνων της περιφέρειας και ειδικά για την Αττική, στην οποία αναφερόμαστε αυτή την στιγμή, στην διαμόρφωση της κοινωνικής δικτύωσης και πολιτικής, καθώς το σχέδιο δράσης περιλαμβάνει και ένα διευρυμένο δίκτυο υποστηρικτικών υπηρεσιών που αφορούν στην πληροφόρηση την συμβουλευτική, την κατοχύρωση και διεκδίκηση δικαιωμάτων, την πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας, εκπαίδευσης και κατάρτισης, όπως και πολιτιστικής έκφρασης και δημιουργίας.

Αυτό το σχέδιο δράσης που υλοποιείται αυτή την στιγμή δυο λόγια θα πω και τελειώνω είναι ένα σχέδιο τοπικής δράσης το οποίο αφορά στην συγκρότηση ενός αποτελεσματικού δικτύου στην Αθήνα και είναι πραγματικά πάρα πολύ αποδοτική η συνεργασία μας με τους άλλους εταίρους για την υποστήριξη των πολιτών και κυρίως των εργαζόμενων σε επισφαλείς θέσεις εργασίας που βιώνουν τον κίνδυνο της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Με το τοπικό σχέδιο δράσης επιδιώκεται η άμβλυση των συνεπειών, γι αυτό είπα και πριν την λέξη άμβλυση που επιφέρει η απειλή της φτώχειας και η ανασφάλιστη εργασία μέσα από δράσεις όπως η ουσιαστική ενημέρωση και συμβουλευτική υποστήριξη προς τους ενδιαφερόμενους, υποστήριξη δράσεων εταιρικής κοινωνικής ευθύνης για την αντιμετώπιση καταστάσεων φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού και η εκπόνηση προτάσεων πολιτικής για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση του φαινομένου.

Κλείνοντας θέλω να πω ότι αυτή την στιγμή είναι καλό να είμαστε σε επαγρύπνηση και για το πώς θα αξιοποιήσουμε το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς δηλαδή το ΕΣΠΑ που τα χρήματά του μέχρι το 2013 μπορούν να απορροφηθούν, μετά θα χαθούν και εκεί πλέον εναπόκειται και στις νέες αυτοδιοικητικές αρχές να κερδίσουν αυτό το στοίχημα. Θα πω ότι πραγματικά οι αγκυλώσεις που υπάρχουν στη δημόσια διοίκηση χωρίς να έχουν το μεγαλύτερο μερίδιο ευθύνης οι εργαζόμενοι γιατί το ξέρετε και όλοι σας πως λειτουργεί αυτό το σύστημα, με τις αγκυλώσεις του. Όμως θα πρέπει ο καθένας από το πόστο

που υπηρετεί πραγματικά να φροντίσει να είναι καλύτερος και να συνεργάζεται καλύτερα και κυρίως αυτό που συμβαίνει στην Ελλάδα, ο καθένας να παίρνει πάνω του ένα θέμα και να μην του αρέσει ή να μην το συνεπαίρνει η συλλογική δράση αυτό να σταματήσει.

Θέλω λοιπόν να πω ότι αυτή την στιγμή αν μείνουμε με την αντίληψη που έχουμε θα μείνουν όλα νεκρό γράμμα και λόγια και κείμενο νόμου, ενώ αν δείξουμε αυτά τα χαρακτηριστικά που έχει ο άνθρωπος, δεν λέω μόνο ο Έλληνας, μην το τοποθετήσω έτσι, αλλά ο άνθρωπος όταν βρίσκεται σε δημιουργική φάση και δύσκολη θέση, αν τα αξιοποιήσουμε μπορούμε να κερδίσουμε αυτή την μάχη. Και μάλιστα σε μια εποχή που πρέπει όλοι μας να σηκώσουμε τα μανίκια και να δουλέψουμε, έχοντας ίσως σαν στόχο, σαν όραμα, σαν επιδίωξη ένα ρητό που το λέω από τότε που μπήκα στην αιμοκάθαρση και με πολύ δύσκολες συνθήκες την έχω αντιπαλέψω και ποιο είναι αυτό; είναι η άποψή μου, που δεν θέλω βέβαια να σας την επιβάλω, αλλά θα την πω, ότι η μοναδική χαμένη μάχη είναι εκείνη που δεν δόθηκε ποτέ. Σας ευχαριστώ.

ΣΑΛΟΥΦΑΚΟΥ: Ευχαριστούμε εμείς τον κ. Καστρινάκη. Ο κ. Παπαδημητρίου ο διευθυντής της Διάστασης έχει το λόγο.

ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ: Με κάποιες εντελώς τυπικές και ίσως ουσιαστικές πληροφορίες για το έργο γιατί νομίζω τα πιο πολλά και ουσιαστικά έχουν καλυφθεί ήδη. Το έργο αυτό είναι μέρος μιας πρωτοβουλίας που έλαβε το Εργατικό Κέντρο Αθήνας της οποίας ανταποκριθήκαμε όλοι θετικά, όταν τον προηγούμενο Μάρτιο υποβάλαμε αυτή την πρόταση για έγκριση στο Υπουργείο Εργασίας δεν φανταζόμαστε τώρα που σας μιλάμε, που είμαστε στην φάση έναρξης του έργου πόσο επίκαιρο ήταν το έργο με τις σημερινές συνθήκες.

Φτώχεια και εργασία λοιπόν μια ολοκληρωμένη προσέγγιση διερεύνησης και άμβλυνσης του φαινομένου, είναι ένα από τα έργα που υλοποιούνται στα πλαίσια του ευρωπαϊκού έτους ενάντια στην φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Ξεκινάμε την υλοποίηση αυτής της προσπάθειας, ξεκινήσαμε αυτές τις μέρες τελείωσαν οι τυπικές διαδικασίες από το Υπουργείο Εργασίας μόλις την προηγούμενη εβδομάδα, την προηγούμενη Πέμπτη.

Το έργο αυτό έχει δυο σκέλη. Το πρώτο είναι ακριβώς να αναδείξουμε το φαινόμενο της φτώχειας στην εργασία, των φτωχών εργαζομένων με μια σειρά παρεμβάσεις που αφορούν εκδηλώσεις, σεμινάρια ευαισθητοποίησης, δράσεις πληροφόρησης και την εκπόνηση μιας ολοκληρωμένης μελέτης με νέα στοιχεία για αυτό το θέμα που θα μπορέσουμε να παρουσιάσουμε γύρω στο τέλος Δεκεμβρίου, σε ημερομηνία που θα σας ενημερώσουμε πάρα πολύ γρήγορα.

Το δεύτερο σκέλος αφορά ακριβώς την δημιουργία δεσμών συνεργασίας μεταξύ των φορέων που έχουν είτε θεσμικό ενδιαφέρον, είτε πραγματικό και ουσιαστικό ενδιαφέρον για την αντιμετώπιση του φαινομένου της φτώχειας των εργαζομένων. Και εδώ ακριβώς πιστεύουμε ότι και ειπώθηκε πριν από την κ. Σαλουφάκου την Πρόεδρο του Εργατικού Κέντρου ότι ακριβώς μπορούμε να επηρεάσουμε την αποτελεσματικότητα επιμέρους πτυχών άσκησης πολιτικής, αν όχι τον πυρήνα του προβλήματος, μέσα από την καλύτερη δικτύωση και συνεργασία ειδικά στην Αθήνα, που υπάρχουν πάρα πολλά τέτοια θέματα.

Αυτό είναι το δεύτερο μέρος του έργου, περιλαμβάνει μια σειρά από δράσεις που αναφέρθηκαν και προηγούμενα. Κωδικοποιημένα μιλάμε για μία χαρτογράφηση των υπηρεσιών φορέων και οργανώσεων που προσφέρουν υπηρεσίες και δράσεις κατά της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού και μπορούν αυτές να είναι διαθέσιμες στους εργαζόμενους και στις οικογένειές τους, δικτύωση με φορείς θεσμικούς ή άλλους ή φορείς των πολιτών που θέλουν να συνεργαστούν σε μία μονιμότερη βάση. Πληροφόρηση στους εργαζόμενους και στις οικογένειές τους με μόνιμα κέντρα πληροφόρησης στο Εργατικό Κέντρο Αθήνας και στο ΚΕΚ της Νομαρχίας Αθηνών. Συμβουλευτική υποστήριξη ομάδων εργαζομένων και μελών των οικογενειών τους, ανάπτυξη δράσεων στοχευμένων δράσεων στην υγεία, στον πολιτισμό, στην κατάρτιση και στην εκπαίδευση. Εκπόνηση προτάσεων πολιτικής που θα παρουσιαστούν μαζί με τη μελέτη που αναφέρθηκε. Υπηρεσίες υποστήριξης επαγγελματικής κινητικότητας για τους εργαζόμενους οι οποίοι θα απευθυνθούν στα γραφεία πληροφόρησης. Και μια μία μόνιμη λειτουργία ενός δικτύου, το οποίο στοχεύει ακριβώς στην

ανάδειξη αυτών των θεμάτων που σε συνεργασία και με άλλους φορείς που υπάρχουν και την εταιρία κοινωνικής πολιτικής, αλλά και άλλες μη κυβερνητικές οργανώσεις και φορείς, θα έχει ως αντικείμενο ακριβώς να επικαιροποιεί το θέμα αυτό, γιατί δεν είναι κάτι το οποίο είναι μια διαδικασία, δεν είναι μόνο σήμερα επίκαιρο το θέμα, θα συνεχίσει να είναι και το επόμενο διάστημα και θα πρέπει περιοδικά να μπορούμε να δίνουμε στοιχεία για την εξέλιξή του για την άσκηση καινούριων πολιτικών και την ανάπτυξη καινούριων πρωτοβουλιών. Ευχαριστώ πολύ. Αν υπάρχει κάποια ερώτηση θα απαντήσουμε μετά.

ΣΑΛΟΥΦΑΚΟΥ: Υπάρχει κάποια ερώτηση; Να ευχαριστήσω το σύνολο των παρευρισκομένων ελπίζοντας ότι η δράση αυτή θα έχει συνέχεια και δεν θα είναι μόνο αποσπασματικά μια παρουσίαση τώρα και όπως και ο κ. Παπαδημητρίου είπε, να πω ότι όταν ξεκινάγαμε να κάνουμε την παρέμβαση για την φτώχεια στην εργασία, τα στοιχεία του Μάρτη αν κάποιος γυρίσει πίσω, θα δει ότι είναι τελείως διαφορετικά από αυτά του Δεκέμβρη.

Δεν ξέρω αν ήταν προφητικά, είπε πριν ο καθηγητής μας ότι πριν δυο χρόνια όταν μιλάγε για καθολικές παρεμβάσεις κάποιοι τον κοίταγαν περίεργα και μιλάγανε για ανάπτυξη. Να πω ότι όταν εμείς ως Εργατικό Κέντρο προβλέπαμε ότι θα έχουμε μετανάστευση των νέων επιστημόνων, πριν από τρία χρόνια σε Ημερίδα που είχαμε παρουσιάσει πάλι μας κοιτάγανε περίεργα και λέγανε ότι δεν ξέρουμε τι λέμε. Αυτό που ξέρουμε όμως πάρα πολύ καλά είναι ότι είμαστε αποφασισμένοι όλοι μαζί να προσπαθήσουμε να δούμε το φαινόμενο της φτώχειας στην εργασία, να ευαισθητοποιήσουμε το σύνολο του κόσμου και να κάνουμε μία δουλειά που θα έχει αποτέλεσμα και στο αύριο και δεν θα σταματήσει εκεί που σταματάει η πρωτοβουλία. Σας ευχαριστώ και πάλι πολύ.

ΛΗΞΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ ΤΥΠΟΥ